

Michel
BUSSI JUO
DOSIOS
LELIJOS

ŽMOGŽUDYSTĖ. PRARASTAS PAVEIKSLAS.
O PASLAPTĮ ŽINO TIK TRYS MOTERYS

Alma littera

Šios knygos puslapiuose norima kuo tiksliau aprašyti Živerni kaimą. Bodi viešbutis, Epto upokšnis, Šenevjė malūnas, Živerni mokykla, Šventosios Radegundos bažnyčia ir kapinės, Klodo Monė gatvė, Karališkasis kelias, Dilgėlių sala ir, žinoma, rausvasis Monė namas ir Lelijų tvenkinys iš tiesų egzistuoja. Taip pat netoliese – Vernono, Ruano vaizduojamojo meno muziejai, Košrelio gyvenvietė.

Informacija apie Klodą Monė – tiek apie jo gyvenimą, kūrinius, tiek apie paveldėtojus – atitinka tikrovę. Taip pat informacija apie kitus tapytojus impresionistus, ypač Teodorą Robinsoną ir Eženą Miurė.

Minimos meno kūrinių vagystės – tikri faktai...

Visa kita – mano vaizduotės vaisius.

Kaimelyje gyveno trys moterys.

Pirmoji buvo pikčiurna, antroji – melagė, trečioji – savanaudė.

Jų kaimelis vadinosi gražiai kaip sodas. Živerni.

Pirmoji gyveno dideliame malūne upelio pakrantėje palei Karališkąjį kelią; antroji – mansardoje virš mokyklos Blanšos Osšedė-Monė gatvėje; trečioji pas mamą mažame namelyje apsilaupiusiais sienų dažais Vandens Bokšto gatvėje.

Jos nebuvo bendraamžės. Anaip tol. Pirmoji jau perkopė aštuoniasdešimt penkerius, ji buvo našlė. Ar beveik. Antroji, trisdešimt šešerių metų amžiaus, niekada nebuvo sulaužiusi ištikimybės savo vyrui. Kol kas. Trečiajai netrukus sukaks vienuolika, ir visi berniukai mokykloje nori, kad ji būtų jų mylimoji. Pirmoji visada rengėsi juodai, antroji dažėsi, kad patiktų meilužiui, o trečioji pindavo plaukus, kad kaselės plazdentų vėjyje.

Jūs supratote. Visos trys buvo iš tikrųjų skirtingos. Bet turėjo šį tą bendra, savotišką paslaptį: visos trys svajojo išvykti. Taip, palikti Živerni, tą žymųjį kaimą, kurio vien tik vardas paaikina daugybę žmonių leistis per visą pasaulį, kad paslampinėtų po jį valandą kitą.

Jūs, be abejo, žinote dėl ko. Dėl tapytojų impresionistų.

Pirmoji, seniausia, turėjo gražų paveikslą, antrąją labai domino menininkai, jauniausioji pati gerai tapė. Net labai gerai.

Keista, kad kažkam knieti palikti Živerni. Jūs taip nemanote? Visoms trims atrodė, kad jų kaimas – kalėjimas, didelis ir gražus sodas, bet su grotomis. Kaip beprotnamio parkas. Regimybė. Paveikslas, kurio rėmų neperžengsi. Trečioji, jauniausia, iš tikrųjų ieškojo tėvo. Kitur. Antroji – meilės. Pirmoji, seniausia, daug žinojo apie kitas dvi.

Tačiau kartą trylikai dienų – tik trylikai dienų! – parko vartai prasivėrė. Tikriau – nuo 2010 metų gegužės tryliktosios iki dvidešimt penktosios. Živerni vartai prasivėrė! Vien tik joms – taip joms atrodė. Bet taisyklė buvo nuožmi: tik viena iš jų galėjo pasprukti. Kitos dvi turėjo mirti. Taip jau buvo.

Tos trylika dienų prabėgo tarsi jų gyvenimo skliausteliuose. Pernelyg greitai. Ir žiauriai. Tuos skliaustelius atidarė viena žmogžudystė pirmą, o uždarė kita – paskutinę dieną. Keista, policija domėjosi tik antrąja moterimi, pačia gražiausia; trečiajai, nekalčiausiai, teko atlikti tyrimą vienai. Pirmoji, santūriausia, galėjo ramiai visus stebėti. Ir netgi žudyti!

Tai truko trylika dienų. Vieno pabėgimo laiką.

Trys moterys gyveno kaimelyje.

Trečioji buvo talentingiausia, antroji – klastingiausia, pirmoji – ryžtingiausia.

Kaip manote, kuriai jų pavyko pasprukti?

Trečioji, jauniausia, vadinosi Fanetė Morel; antroji – Stefani Diupen; pirmoji, seniausia, buvau aš.

PIRMAS PAVEIKSLAS

Impresijos

— PIRMOJI DIENA —

2010 m. gegužės 13 d.

(Živerni)

Sambūris

– 1 –

MAŽOS SKAIDRAUS UPĖS vandens srovelės nusidažo rausvai it trumpalaikis pastelinis tonas, kai srovėje nuskalauji teptuką.

– Ne, Neptūnai!

Tėkmės sraute spalva praskysta, kabinasi už piktžolių, nusvirusių nuo krantų, žalumos, už tuopų, gluosnių šakų ochros. Subtilus pablukęs pustonis...

Man visai gražu.

Tik tas raudonis – ne nuo paletės, kurią koks nors tapytojas būtų nuskalavęs upėje, o iš perskelto Žeromo Morvalio kiaušo. Net bjauriai perskelto. Kraujas srūva iš gilaus ranto viršugalvyje į skaidrų, švarutėlį Epto upokšnij, kuriame panirusi jo galva.

Mano vokiečių aviganis prisiartina, uostinėja. Šaukiu jį vėl, šį sykį griežčiau:

– Ne, Neptūnai! Šalin!

Numanau, jie netruks rasti lavoną. Nors dabar tik šešta valanda ryto, koks nors slampinėtojas veikiausiai eis pro šalį – tapytojas ar koks tipas, išėjęs pabėgioti, sraigių rinkėjas... praeivis, ir aptiks šį kūną.

Pasistengiu daugiau nesiartinti. Pasiremiu lazda. Žemė priešais klampi, pastarosiomis dienomis daug lijo, upokšnio pa-

krantė pažliugusi. Aštuoniasdešimt ketveri – tikrai nebe amžius vaidinti najadę net ir menkame mažiau kaip metro pločio upokšnyje, kurio pusė srovės nukreipta į Monė sodų tvenkinį. Beje, regis, jau nebe, dabar tvenkinį maitina požeminis gręžinys.

– Na, Neptūnai! Einam toliau.

Kilsteliu lazda, kad jis nekištų snukio prie kiaurymės, žiojėjančios pilkame Žeromo Morvalio švarke. Antra žaizda. Tiesiai į širdį.

– Judinkis! Mes čia negaišime.

Paskutinįsyk dirsteliu į skalbyklą priešais ir traukiu keliu tolyn. Nieko nepasakysi, jis nepriekaištingai užlaikomas. Labiausiai išsikeroję medžiai nupjauti iki pašaknių. Šlaitas nuravėtas. Reikia pasakyti, kad šiame kelyje kas dieną apsilanko keli tūkstančiai turistų. Čia galėtų pravažiuoti vaiko vežimėlis, luošys krėslė ant ratukų, praeiti senė su lazda. Aš!

– Nagi, eikš, Neptūnai.

Pasuku kiek tolėliau, ten, kur Epto upokšnis, atitvertas užtvankos ir kriokliuko, išsišakoja dviem vagom. Kitoje pusėje šmėsčioja Monė sodai, vandens lelijos, japoniškas tiltelis, šiltnamiai... Keista, aš čia gimiau 1926-aisiais, Monė mirties metais. Daugybę metų po Monė mirties, beveik penkiasdešimt, tie sodai buvo uždaryti, pamiršti, apleisti. Dabar ratas pajudėjo, ir kas metai kelios dešimtys tūkstančių japonų, amerikiečių, rusų ar australų keliauja per visą planetą vien tam, kad paslaminėtų po Živerni. Monė sodai tapo šventykla, Meka, katedra... Beje, tie tūkstančiai maldininkų netruks pasirodyti.

Žvilgteliu į laikrodį. Šešios valandos dvi minutės. Dar kelios valandos ramybės.

Einu toliau.

Tarp tuopų ir didžiulių plačialapių šaukščių piktu rūstingo kaimyno žvilgsniu į mane dėbso Klodo Monė statula: smakrą juosia barzda, galvą dengia kažkas miglotai panašaus į šiaudinę skrybėlę. Dramblio kaulo postamente nurodyta, kad biustas buvo atidengtas 2007 metais. Užrašas ant medinės lentelės, pritvirtintas šone, patikslina, kad dailininkas stebi „pievą“. Savo

pievą! Laukus, Epto upokšnį – nuo Epto iki Senos, tuopų eiles, klampus krantus, banguojančius kaip švelnios bangos. Magiškos vietos, kurias jis nutapė. Neliečiamos... Tviskančios, išsekponuotos amžiams!

Iš tiesų šeštą valandą ryto kraštovaizdis dar kuria iliuziją. Stebiu priešais nepaliestus horizontus, nuaustus iš kviečių, kukurūzų, aguonų laukų. Tiesą sakant, dabar Monė pieva beveik visą dieną – stovėjimo aikštelė. Tikriaus, net keturios aikštelės, išsidėsčiusios aplink bituminį stiebą kaip asfalto lelija. Tokiam amžiuje galiu leisti sau taip pasakyti. Esu tiek prisiziūrėjusi, kaip metai iš metų keitėsi peizažas. Šiandien Monė kaimas – prekybos centro gražmena!

Neptūnas keletą metrų seka man pavymui, paskui tekinom leidžiasi į priekį, lekia per stovėjimo aikštelę, kilsteli koją ties medine užtvara, skuodžia toliau per lauką Epto ir Senos santakos link, į lauko galą, įsispraudusį tarp dviejų upių ir keistai vadinamą Dilgėlių sala.

Atsidususi einu toliau. Tokiam amžiuje neketinu laigyti paskui jį. Žiūriu, kaip jis tolsta, paskui sugrįžta, lyg mane erzindamas. Nesiryžtu jo šaukti. Dar anksti. Jis vėl dingio kviečiuose. Dabar Neptūnas taip leidžia laiką. Skuosti per šimtą metrų prieš mane! Visi Živerni gyventojai pažįsta tą šunį, bet, manau, nedaugelis žino, kad jis mano.

Žingsniuoju palei stovėjimo aikštelę Šenevjė malūno link. Čia aš gyvenu. Geriau grįžti, kol dar neplūstelėjo minia. Šenevjė malūnas – anaipol ne gražiausias statinys Monė sodų priegose, vienintelis palei upokšnį, bet nuo to laiko, kai jie pavertė pievą geležinių lakštų ir padangų laukais, aš jaučiuosi kaip nykstanti rūšis, įkalinta narve, kurios pažiūrėti, kurios stebėti, fotografuoti plaukia smalsuoliai. Per upelį iš stovėjimo aikštelės į kaimą veda keturi tilteliai, vienas jų – tiesiai prieš mano namus. Iki šeštos valandos vakaro aš kaip apgultyje. Paskui kaimas vėl apmiršta, pieva gražinama gluosniams, ir Klodas Monė gali vėl atmerkti savo bronzines akis, nekosčiodamas į barzdą nuo anglies dioksido aromatų.

Prieš mane vėjas šiurena vandens žalumo varpų girią, nurasojusią pabirusių aguonų raudonių. Jei kas nors stebėtų sceną palei Eptą, ji jam tikrai panėšėtų į impresionisto paveikslą. Oranžinių spalvų darna saulei tekant – ir tik vienas nedidelis gedulingas potėpis, vos juoduojujantis taškelis tolumoje.

Senė tamsiais drabužiais. Aš!

Subtili liūdesio gaida.

Vėl rikteliu:

– Neptūnai!

Stoviu čia ilgai, mėgaudamasi trapia ramybe – nežinau, kiek laiko, bent kelias minutes, kol priartėja bėgikas. Jis prabėga pro mane su MP3 ausinėmis ausyse. Marškinėliai. Sportbačiai. Jis išniro pievoje kaip anachronizmas. Pirmas šiandien suterš paveikslą, visi kiti seks jam pavymui. Aš vos vos jam linkteliu, jis linkteli man atgal ir nutolsta, lydima elektroninės cikados svirpimo, sklindančio iš ausinių. Matau, kaip pasuka Monė biusto, kriokliuko, užtvankos link. Nujaučiu, kad atgal grįš palei upokšnij, taip pat stengdamasis išvengti pakelės purvo.

Atsisėdu ant suolo. Laukiu, kas bus toliau. Neišvengiamai.

Kai policijos furgonėlis rizikingai sustoja Karališkojo kelio pakraštyje tarp skalbyklos ir mano malūno, pievų stovėjimo aikštelėje vis dar nėra nė vieno autobuso. Furgonėlis sustoja per dvidešimt žingsnių nuo apsemto Žeromo Morvalio kūno.

Atsistoju.

Nesiryžtu paskutinįsyk pašaukti Neptūno. Atsidūstu. Galų gale kelią jis žino. Šenevjė malūnas visai šalia. Metu paskutinį žvilgsnį į policininkus, lipančius iš mašinos, ir einu sau. Grįžtu namo. Pro malūno bokšto langą ketvirtame aukšte kur kas geriau stebėti tai, kas vyksta aplinkui.

Ir kur kas saugiau.

PIRMIAUSIA INSPEKTORIUS Loransas Serenakas kelių metrų perimetru apjuosė lavoną, prie medžių šakų virš upokšnio privirtinęs plačią plastikinę oranžinę juostą.

Nusikaltimo aplinkybės lemia nelengvą tyrimą. Serenakas aprimsta, tardamas: kai Vernono komisariatare suskambo telefonas, nuojauta jo neapgavo – prisistatyti su trim kitais kolegomis. Šiuo metu pagrindinė pirmo jų, policininko Luvelo, užduotis – prilaikyti per atstumą žioplį, jau pradėjusius spiestis palei upokšnį. Tiesiog neįtikėtina. Policijos mašina pervažiavo tuštutėlį kaimą ir, sakytum, vos per kelias minutes visi jo gyventojai plūstelėjo žmogžudystės vietos link. Nes tai iš tikrųjų žmogžudystė. Nereikia nė trejų metų Tulūzos policijos mokykloje, kad būtum tuo tikras. Serenakas vėl apžiūrinėja atvirą žaizdą krūtinėje, perskeltą kiaušą ir vandenyje panirusią galvą. Policininkas Mori, turbūt išmaniausias mokslinis Vernono komisariato specialistas, kruopščiai atseka žemėje prie pat lavono įspaustus pėdsakus, užlieja juos greitai stingstančiu gipsu. Serenakas liepė jam įamžinti klampią dirvą, kol jie dar neprisiartino apžiūrėti lavono. Tas tipas negyvas, jis neišsikrapštys, net neprisikels. Negali būti nė kalbos, kad ištryptum nusikaltimo vietą, visko neįamžinęs nuotraukose ir nesudėliojęs į paketėlius.

Ant tiltelio išnyra inspektorius Silvijus Benavidas. Atsikvepia. Keli žmonės prasiskiria, leisdami jam praeiti. Serenakas paprašė jo iš karto pabėgėti į Živerni kaimelį su aukos nuotrauka ir surinkti pradinę informaciją apie nužudytojo tapatybę. Inspektorius Serenakas Vernono skyriuje dar neseniai, tačiau greitai sumetė, kad Silvijui Benavidui tai puikiai sekasi: jis stropiai vykdo nurodymus, organizuoja, skrupulingai kaupia. Tam tikra prasme tobulas pavaduotojas. Galbūt Benavidui šiek tiek stinga iniciatyvos... Tačiau Serenakas intuityviai nujaučia, kad tai veikiau perdėtas drovumas, o ne išmanumo stoka. Patikimas, atsidadavęs! Žodžiu, atsidadavęs... Atsidadavęs policininko

amatui. Juk iš teisybės Benavidui hierarchinis jo viršininkas inspektorius Loransas Serenakas, ką tik baigęs Tulūzos policijos mokyklą, veikiausiai atrodo kaip kažkoks neidentifikuotas policijos objektas... Nors Serenakas staiga prieš ketvertą mėnesių buvo nuleistas į Vernono komisariatą kaip šefas net be komisaro laipsnio, ar gali kas nors į šiaurę nuo Senos rimtai žiūrėti į policininką, neturintį nė trisdešimties, kalbantį su visokiais perėjūnais kaip su bičiuliais tuo savo Provanso akcentu ir vertinantį nusikaltimo aplinkybes su blaiviu cinizmu?

Tai dar neaišku, galvoja Serenakas. Žmonės čia tokie įsitempę... Ne tik policijoje. Visur! Dar blogiau čia, Vernone, tame dideliame Paryžiaus priemiestyje, nugrimuotame kaip Normandija. Jam pažįstamas apygardos žemėlapis – siena su Il de Fransu – už kelių šimtų metrų nuo Živerni, kitoje pagrindinės upelio vagos pusėje. Ir į tai atsižvelgiama. Tarytum koks snobizmas. Vienas tipas jam rimtai pareiškė, kad Epto, to mažo juokingo upeliūkščio, riba tarp Prancūzijos ir Anglų–normanų karalystės per istoriją mačiusi daugiau žūčių negu Mezas ar Reinas...

Kvailiai!

– Inspektoriau...

– Po velnių, vadink mane Loransu... Jau sakiau...

Silvijus Benavidas dvejoja. Inspektorius Serenakas jam tai išrėžė prie policininkų Luvelio ir Mori, prie kokių penkiolikos žioplių ir lavono, skendinčio savo kraujyje. Lyg dabar būtų metas diskutuoti apie tujinimą.

– Ė. Taip. Ė, gerai, šefe... Manau, reikalas opus, veikti reikia labai apdairiai... Nustatyti aukos tapatybę nebuvo sunku. Visi čia jį pažįsta. Atrodo, tai pažiba. Žeromas Morvalis. Žinomas chirurgas okulistas, jo kabinetas įsikūręs Paryžiuje, Priudono prospekte šešioliktoje apygardoje. Gyvena viename gražiausių kaimo namų Klodo Monė gatvėje 71.

– Gyveno... – patikslina Serenakas.

Benavidas nutyli. Jis tarsi koks šauktinių į rusų frontą verbuotojas. Valdininkas, perkeltas pas šiaurės prancūzus. Faras,

paskirtas į Normandiją... Tas vaizdas nejučiom išspaudžia Serenakai šypsena. Jis, ne jo pavaduotojas turėtų būti toks subjures.

– OK, Silvijau, – sako Serenakas. – Gerai padirbėta. Kol kas nėra ko jaudintis. CV patikslinsime vėliau.

Serenakas nuima oranžinę juostą.

– Liudo, su atspaudais baigta? Galime priėti neištrypę?

Liudovikas Mori linkteli. Policininkas nutolsta, nešinas gipso liejiniais, o inspektorius Serenakas stato kojas į upokšnio pakrantės klampynę. Viena ranka įsitvėręs artimiausio uosio šakos, kita rodo į tįsantį kūną.

– Eik šen, Silvijau. Žiūrėk. Tau neatrodo keista, kaip buvo įvykdytas šis nusikaltimas?

Benavidas prieina. Luvelis ir Mori taip pat atsisuka, tarsi dalyvautų savo hierarchinio viršininko stojamajame egzamine.

– Žiūrėkit į žaizdą, vaikinai, čia, kiaurai švarko. Morvalis aiškiai nužudytas pjaunamuuju ginklu. Peiliu ar panašiai. Tiesiai į širdį. Jokio kraujo. Net be teismo gydytojo galima tvirtinti, kad tai mirties priežastis. Tačiau jeigu apžiūrėsime pėdsakus purve, pamatysime, kad kūnas iki vandens pakraščio buvo kelis metrus vilktas. Ko taip vargintis? Kam perkelti lavoną? Paskui žudikas čiupo akmenį ar kokį kitą sunkų tokio pat dydžio daiktą ir nepatingėjo sutraiškyti jam viršugalvio ir smilkinio. Ir vėl – dėl kokios sumautos priežasties?

Luvelis droviai kilsteli ranką.

– Gal Morvalis buvo dar gyvas?

– Mmm, taip, – atsiliepia dainingas Serenako balsas. – Pagal žaizdos krūtinėje dydį tai nelabai tikėtina... Ir jeigu Morvalis buvo dar gyvas, kodėl antrąsyk nesuvarius peilio? Kam jį vilkti, o paskui perskelti galvą?

Silvijus Benavidas tyli. Liudovikas Mori stebi nusikaltimo vietą. Upelio pakrantėje guli akmuo – didumo sulig geru futbolo kamuoliu, visas apkepęs krauju. Nuo jo paviršiaus jis nuėmė visus galimus pavyzdžius. Mėgina atsakyti:

– Nes netoliese gulėjo akmuo. Jis čiupo ginklą, kuris buvo jam po ranka.

Serenako akys švyti.

– Nesutinku, Liudo. Gerai apžiūrėkit tą vietą, vaikinai. Čia esama kai ko dar keistesnio. Apžiūrėkite upokšnį per kokius dvidešimt metrų. Ką matote?

Inspektorius Benavidas ir du policininkai perbėga akimis krantus, nesuprasdami, kur taiko Serenakas.

– Čia nėra jokio kito akmens! – pergalingai pareiškia Serenakas. – Visame paupyje nerasi nė vieno kito akmens. O jei pažvelgsime iš arčiau, nekils abejonių, kad tas akmuo taip pat buvo atsineštas. Jokios sausos žemės, prilipusios prie uolienos, prispausta po juo žolė šviežia... Tai kokį velnią čia veikia tas nelemtas akmuo? Žudikas jį čia atvilko, tai irgi bado akis...

Policininkas Luvelis stengiasi atstumti žmones prie dešiniojo upokšnio kranto, arčiau tilto kaimelio pusėje. Visa ta publika Serenako, atrodo, nejaudina.

– Apibendrinant padėtis tokia, vaikinai, – toliau dėsto inspektorius. – Žeromas Morvalis nudurtas kelyje, smūgis, matyt, buvo mirtinas. Paskui žudikas velka jį iki upės. Šešetą metrų. Paskui, nes jis – perfekcionistas, netoliese susiranda akmenį, sveriantį kone dvidešimt kilogramų, ir grįžęs ištaško Morvaliui smegenis... Ir tai dar ne viskas... Pažvelkite į kūno padėtį upelyje: panirusi beveik visa galva. Ar jums tokia padėtis atrodo natūrali?

– Jūs ką tiktai sakėte, šefe, – atsiliepia Mori beveik suirzęs. – Žudikas smogė Morvaliui akmeniu vandens pakraštyje. Tada auka slysteli iki upelio...

– Koks atsitiktinumas, – nusišaipto inspektorius Serenakas. – Smūgis per galvą – ir Morvalio galva vandenyje... Ne, vyručiai, galiu lažintis. Imkite akmenį ir perskelkite Morvaliui smegeninę. Čia, pakrantėje. Nė karto iš tūkstančio lavono galva neatsidurs vandenyje, stropiai panirusi dešimties centimetrų gylyje... Manau, viskas kur kas paprasčiau, ponai. Tam tikra prasme mes turime reikalą su triguba vieno asmens žmogžudyste. Pirma: aš tave nuduriu. Antra: sutraiškau tau galvą. Trečia: nugramzdinu į vandenį...

Jo lūpas perkreipia grimasa.

– Mes turime reikalą su motyvuotu žudiku. Užsispyrėliu. Labai labai įsiutusių ant Žeromo Morvalio.

Loransas Serenakas su šypsena atsisuka į Silvijų Benavidą.

– Geisti nudobti tris kartus – nelabai gražu mūsų okulisto atžvilgiu, bet galų gale tai geriau negu vienu kartu nužudyti tris atskirus žmones, tiesa?

Serenakas pamerkia vis labiau trinkančiam Benavidui.

– Nenorėčiau sėti kaime panikos, – kalba toliau, – bet nieko šiame nusikaltime, mano nuomone, neįvyko atsitiktinai. Nežinau kodėl, sakytum, bemaž kūryba, paveikslo mizanscena. Tarsi kiekviena smulkmena būtų buvusi parinkta. Toji konkreti vieta Živerni. Įvykių eiga. Peilis, akmuo, panardinimas...

– Kerštas? – spėja Benavidas. – Kažkoks ritualas? Taip manote?

– Neįsivaizduoju, – atsako Serenakas. – Pažiūrėsim... Kol kas visa tai, regis, neturi jokios prasmės, bet žudikui, be abejo, turi...

Luvelis vangiai stumia žioplį ant tilto. Silvijus Benavidas tebetyli, susikaupęs, lyg stengtųsi paskirstyti Serenako žodžių srautą tarp sveiko mąstymo ir provokacijos.

Netikėtai iš tuopų guoto pievoje išnyra tamsus šešėlis, šmurkšteli po oranžine juosta, mindo pakrantės pievą. Policininkas Mori nesėkmingai bando jį nutverti.

Vokiečių aviganis!

Šuo džiaugsmingai glaustosi apie Serenako džinsus.

– Žiūrėk, – tarsteli inspektorius, – mūsų pirmas savaiminis liudytojas...

Jis atsisuka į žmones ant tiltelio.

– Kas nors pažįsta šį šunį?

– Taip, – nedvejodamas atsiliepia senyvas tipas, apsirengęs kaip dailininkas: aksominės kelnės, tvido švarkas. – Tai Nep-tūnas. Kaimo šuo. Visi čia jį pažįsta. Jis sekioja paskui kaimo vaikus. Turistus. Taip sakant, peizažo dalis...

– Eik šen, mielas, – kviečia Serenakas, pritūpdamas prie Neptūno. – Taigi tu – mūsų pirmasis liudytojas? Sakyk, ar matei jį, žudiką? Pažįsti jį? Netrukus ateisi pas mane ir duosi parodymus. Mes dar turime šio tokio darbo čia.

Inspektorius nulaužia gluosnio šaką, švysteli ją per kelis metrus tolyn. Neptūnas ištraukia į žaidimą. Nubėga, sugrįžta. Silvijus Benavidas nustebeš žiūri į viršininko manevrus.

Pagaliau Serenakas atsitiesia. Ilgai dairosi aplinkui: į skalbyklą iš plytų ir plaušplyčių prie upelio, tiltą virš upokšnio vagos ir tiesiai už jo – tą keistą nedarną fachverkinį pastatą ir virš jo iškilusį tarsi kokį keturaukštį bokštą, gali perskaityti sienoje išraižytą jo pavadinimą – ŠENEVJĖ MALŪNAS. „Į nieką nereikia numoti ranka, – pasižymi sąmonės kertelėje, – reikės apeiti visus galimus liudytojus, nors žmogžudystė, matyt, įvykdyta apie šeštą ryto.“

– Mišeli, atitrauk žiūrovus. Liudo, pametėk man plastikines pirštines, iškraustysim mūsų okulisto kišenes, rizikuodami sušlapti kojas, jei nenorime perkelti kūno.

Serenakas nusviedžia šalin sportbačius, kojines, iki pusės blauzdų pasiraitoja džinsus, maunasi pirštines, kurias jam paduoda policininkas Mori, ir basom brenda į upelį. Dešine ranka prilaikydamas Morvalio kūno pusiausvyrą, kaire naršo po jo švarką. Ištraukia odinę piniginę ir perduoda Benavidui. Pavaduotojas ją atidaro, tikrina asmens pažymėjimus.

Jokių abejonių, tai tikrai Žeromas Morvalis.

Ranka toliau čiuopia lavono kišenes. Nosinės. Automobilio rakteliai. Viskas nukeliauja iš vienos pirštinėtos rankos į kitą ir baigia kelionę permatomuose paketėliuose.

– Po velnių. Kas čia...

Serenako pirštai iš šoninės lavono švarko kišenos traukia suglamžytą kortelę. Inspektorius nuleidžia akis. Tai paprastas atvirukas. Monė „Vandens lelijos“, mėlynasis etiudas: tokių reprodukcijų pasaulyje parduodama tūkstančiai. Serenakas apverčia atviruką.

Tekstas trumpas, išvedžiotas spausdintinėmis raidėmis:

VIENUOLIKA METŲ. SU GIMIMO DIENA!

Apačioje, po tais penkiais žodžiais, ant atviruko priklijuota siaura iškirpta popieriaus juostelė. Ši sykį penkių žodžių: „Sutiksiu, svajot lygu nusikalsti teskelbia.“

Po velnių...

Upelio vanduo ūmai ima stingdyti inspektoriui kulkšnis kaip pora plieninių antrankių. Serenakas rikteli žiopliams, susispietusiems aplink normandišką skalbyklą, lyg lauktų autobuso:

– Ar Morvalis turėjo vaikų? Tarkim, vienuolikos metų vaiką?

Vėl greičiausiai suskumba aksomo ir tvido dailininkas:

– Ne, pone komisare. Tikrai ne!

Po velnių...

Gimtadienio atvirukas nukeliauja į inspektoriaus Benavido rankas. Serenakas kilsteli galvą, stebi. Skalbykla. Tiltas. Malūnas. Bundantis Živerni kaimas. Kiek toliau dūluoja Monė sodai. Pieva ir tuopos.

Debesys kabinasi už miškingų kalvų.

Tie penki žodžiai kabinasi už jo minčių.

Sutiksiu, svajot lygu nusikalsti teskelbia.

Netikėtai jį persmelkia įsitikinimas, kad tame impresionistinio atviruko gamtovaizdyje kažkas aiškiai ne taip.